

Enheten för investeringsstöd och kulturmiljö
Heléne Hyrefelt Dahlström

HB Lyran Konferens
Hakan.jalminger@marholmen.se

Tillstånd till renovering och målning av fasad och utvändiga trädetaljer inom byggnadsminnet Marholmens semesterhem, på fastigheten Solö 1:5, Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att lämna tillstånd till renovering och målning av fasad och utvändiga trädetaljer enligt ansökan som inkom till Länsstyrelsen den 7 maj 2020 och kompletterats den 29 januari och 8 februari 2021.

Tillståndet har en genomförandetid på 2 år från dagen för detta beslut.

Villkor

- Arbetet ska genomföras under antikvarisk medverkan av antikvarie som ska godkännas av Länsstyrelsen. Ni uppger att ni avser anlita Johan Rittsél, vilket godkänns av Länsstyrelsen.
- Arbetet ska följa de handlingar som lämnats in i samband med ansökan och som kompletterats med ett reviderat åtgärdsprogram upprättat den 8 februari 2021 samt ett färgsättningsförslag upprättat den 14 januari 2021. Under projektets genomförande får mindre utformningsfrågor och detaljprojektering ske i samråd med och godkännas av antikvarien. Om antikvarien inte kan godkänna föreslagen utformning ska frågan lämnas till Länsstyrelsen för prövning. Avvikelse från beslutet kräver ny prövning av Länsstyrelsen.
- Ni ska i god tid underrätta antikvarien om arbetets igångsättande och kalla antikvarien till byggmöten. Antikvarien ska ges möjlighet till dokumentation och undersökningar före, under och efter arbetena.
- Fastighetsägaren ska kalla Länsstyrelsen till antikvarisk slutsyn av arbetena. Antikvarien ska medverka vid detta tillfälle. I de fall en teknisk slutbesiktning av arbetena ska göras bör den antikvariska slutsynen ske innan denna genomförs.
- Antikvarien ska sammanställa de genomförda arbetena i en rapport. Rapporten ska innehålla administrativa uppgifter för objektet och ärendet, en redogörelse för utförda åtgärder, redovisning av vilka material som använts inklusive tillverkare/leverantör för material med produktblad, redogörelse för kulturhistoriska, byggnadstekniska/byggnadshistoriska

Datum
2021-02-11

Beteckning
432-21605-2020

iakttagelser som framkommit under arbetet, en motivering och beskrivning av eventuella antikvariska överväganden och avsteg från beslutade åtgärder och dess påverkan på det kulturhistoriska värdet samt relevant bildmaterial före, under och efter arbetet med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar. Rapporten skickas digitalt till Länsstyrelsen i samband med rekvisition av bidrag, dock senast 3 mån efter avslutat arbete.

- Tillståndet gäller under nu kända förutsättningar. Om nya omständigheter framkommer ska frågan överlämnas till Länsstyrelsen för ny prövning.

Beskrivning av ärendet

Semesterhemmet Marholmen förklarades som byggnadsminne den 13 maj 1985. För ärendet relevanta skyddsbestämmelser anger följande:

Bestämmelse punkt nr 1: Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.

Bestämmelse punkt nr 2: Byggnaden ska underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt och med sådana material att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Ni har ansökt om tillstånd för att renovera och måla fasad och utvändiga trädetaljer då ett antal fall av röta och insektsangrepp har upptäckts i stommens bottenstockar och pelare, fasadpanel och räckesstolpar, räckesfyllningar, underbågar på fönster samt en dörr. Byggnaden är vidare i behov av en ommålning.

Sammanfattningsvis behöver skadat virke lagas och bytas mot friskt nytt virke. Nytt virke ska vara furu av utvald kvalitet. Virket ska vara fullmoget och tätvuxet, ha hög kärnvedsandel samt vara fritt från röta, blånad, mörgrand, rötqvistar, maskangrepp, svamp eller andra felaktigheter samt rakvuxet i största möjliga utsträckning. Profiler och dimensioner utförs lika befintliga. Skadat virke ska avlägsnas men så mycket som möjligt av ursprungligt friskt virke ska bevaras genom lagning, ilusning, halvsulning eller skarvning. Befintliga fönsterbeslag ska så långt det går återanvändas och trasiga beslag ska ersättas med lika befintliga, nya eller begagnade. Den sentida dörren till den glasade verandan i öster är i dåligt skick och som förlaga för profiler används dörren på norra verandan. Lås och trycke flyttas med till den nya dörren. Det nedre räcket på norra verandan har omfattande rötskador i över- och underliggare, fyllningar och trappans räckesstolpar. Sannolikt får stora delar bytas mot nytt friskt virke men om hela räcket behöver bytas används södra verandans räcke som förlaga.

Datum
2021-02-11

Beteckning
432-21605-2020

Efter snickeriarbetet görs en ommålning. Till all målning används linoljefärg och rostskydd av metalldelar utförs med järnmönja.

Vid ommålningen på 1980-talet tillkom den nuvarande färgsättningen med mörkt grön fasadpanel och foder, orange fönster och dörrar samt dekorfärger i vitt och orange. Det sägs ha varit en ambition att återskapa den ursprungliga färgsättningen. Vid den senaste ommålningen, för troligen ca 20 år sedan, upprepades färgsättningen från 1980-talet men med smärre skillnader i nyanser. Den åldrade mörkgröna fasadkulören har idag en något blåare ton och de orangea partierna upplevs mer rosa. Vid den färgundersökning som nu har genomförts har det framgått att 1980-talets kulörsättning inte motsvarar den ursprungliga men att den ursprungliga färgsättningen inte heller med säkerhet har kunnat fastställas. Befintlig färgsättning föreslås därför bibehållas men med justering av kulörerna så att de motsvarar de icke åldrade nyanserna från 1980-talet.

Grön till fasadpanel och foder: RAÄ Zinkgrön 1B-65 lik NCS: S 8010-G30Y.
Orange till fönsterbågar, dörrar och dekormålning på pelare m m NCS S2070-Y50R. Tonad vit till källardörr och dekormålning på pelare m m NCS: S1502-Y.

Motivering till beslut

Åtgärderna strider mot skyddsbestämmelserna.

Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna åtgärderna innebär en ändring av byggnadsminnet. Då röta och insektsangrepp har påträffats är det nödvändigt att skadade virkesdelar byts mot friskt virke av hög kvalitet och efterföljs av en exteriör ommålning för att bibehålla kulturhistoriska värden på längre sikt.

Det finns således särskilda skäl att lämna tillstånd till åtgärderna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 kap. 14 § kulturmiljölagen (1988:950) (KML) får Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Information

- Kostnaden för den medverkande antikvarien åligger fastighetsägaren.
- Sökanden svarar själv för att alla inblandade i arbetet tar del av villkoren i beslutet.
- Detta beslut innebär endast tillstånd enligt 3 kap. KML. Krävs tillstånd enligt någon annan lag, till exempel plan- och bygglagen, ska detta sökas särskilt.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av antikvarien Heléne Hyrefelt Dahlström. I den slutliga handläggningen har också antikvarien Marina Arnshav medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

SBk BMHLA

Riksantikvarieämbetet

Stockholms läns museum

Antikvariskt medverkande: Johan Rittsél, AIX

Byggnadsnämnden i Norrtälje kommun

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 21605-2020.